

A decorative graphic featuring two unrolled scrolls on either side of a central ornate frame. The frame contains the title text.

תורת הרי"ף

ביאורים, פנינים, מוסרים וחדושים משיעורי
האדמו"ר רבי יאשיהו פינמו שליט"א
לפרשת השבוע

A decorative flourish consisting of a central scroll-like element with symmetrical scrollwork on either side, positioned above and below the text.

פרשת כי תשא

פרשת כי תשא

**"זֶה יִתְּנוּ כָּל הָעֵבֶר עַל הַפְּקָדִים מַחְצִית
הַשֶּׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ"**

האדם צריך לדעת תמיד שהוא בחצי
הדרך ויש לפניו עוד חצי דרך טובה יותר

אנחנו רואים בפרשת השבוע שהקב"ה מצווה את משה רבנו שבני ישראל יתנו תרומה מחצית השקל לבית המקדש. צריך להקשות קושיה חזקה ביותר, מדוע דוקא מחצית השקל, רוצים לתת תרומה שיתנו שקל שלם למה נותנים רק מחצית השקל, יותר קל לספור שקל שלם ולא חצאי שקלים, אם כך מדוע כך הקב"ה ציוה לתת מחצית השקל?

אלא חשבנו לבאר ולומר יסוד גדול, תמיד כשהאדם מתחיל בחיים שלו מצבים קשים, צריך האדם לדעת שעכשיו המצב הקשה שיש לו זה לא מה שכל הזמן יהיה לו ועם זה הוא יצטרך להתמודד כל חייו, אלא תמיד על האדם לראות שזו רק חצי הדרך, כל הרע שיש לו זו חצי הדרך. קשה לאדם ורע לו זו חצי הדרך, עוד מעט יבואו ימים שבהם

יהיה טוב והאדם יעבור את זה. אדם חולה אסור לו להישבר זו חצי הדרך, עוד מעט יהיה בריא ויהיה טוב.

לכן כל היסוד של עם ישראל זה מחצית השקל, חצי עכשיו לא טוב, עוד חצי יבוא זמן שיהיה טוב. האדם לא צריך להסתכל על הזמן הקשה והכואב שיש לאדם עכשיו, עוד חצי יהיה לאדם טוב ונחת גדולה בדברים.

יש משל ונמשל שמובא בספר קדוש על בן של מלך שחי בפינוק גדול ביותר, אותו בן של מלך היה גר בארמון מזהב ומנותק מכל חיי העולם הזה, בכל שמירה אפשרית המלך שמר על בנו. יום אחד כשאכל הבן של המלך לחם, חשב ואמר איך הלחם הזה נוצר, מאיפה הוא הגיע. הבן של המלך שלא היה לו מושג בכלום חשב שהלחם גדל על העץ, כמו שהעץ מגדל פירות וירקות כך חשב הילד. יום אחד יצא הבן של המלך מהארמון ועבר ליד מקום שבו מגדלים חיטה ושעורה, הוא ראה איך החקלאי חורש את השדה. הבן של המלך שלא היה לו מושג מדוע חורשים את השדה, כעס כעס גדול ואמר האדמה כ"כ יפה, מדוע חורשים את השדה.

אחר כמה ימים, עבר שם בן המלך וראה שוב את החקלאי שהפעם לוקח זרעונים של חיטים ושעורים ומפזר אותם באדמה. אמר הבן של המלך מדוע הוא מלכלך את השדה למה הוא זורק את הזרעונים האלה. אחרי כמה ימים שוב ראה את החקלאי שהוא מזבל את האדמה, שוב לא הבין הבן של המלך מה אותו חקלאי עושה באדמה. עובר זמן, הבן של המלך מגיע לשדה ובינתיים גדלו שם חיטים ושעורים, שמח הבן של המלך שמחה גדולה. ואז רואה הבן של המלך את החקלאי שהוא קוצר את הכל וכעס כעס גדול, עד שבאו והסבירו לבן של המלך שהלחם שהוא אוכל לא גדל על העץ, בשביל שהלחם יגיע אליך לבית צריך לעבור את כל התהליך שהחקלאי עושה, אז מקבלים את הלחם לבית.

כך גם בעניינים של אמונה בקב"ה, אם האדם מסתכל רק על החרישה של השדה הוא לא יבין מזה כלום, הוא כמו הבן של המלך שעובר ליד המושב ואף פעם לא ראה מה זה חרישה ומה זה זריעה, הוא יחשוב שהאדם הזה עושה חורים באדמה. אם קצת יסתכל ויראה איך זורקים את הזרעונים באדמה גם לא יבין, וכך הלאה אדם לא יבין אם רואה את חצי

הדרך. אדם יכול להבין רק בסוף שהוא מקבל את הלחם והלחמניה, מה השורש של הדברים.

צריך האדם לדעת יסוד גדול, אי אפשר להסתכל בחיים על חצי דרך, אדם שמסתכל בחיים על חצי דרך לעולם לא יגיע לשום מקום. אדם שפותח עסק ואחרי חודש אומר העסק לא מצליח וסוגר אותו, לעולם הוא לא יצליח. אדם שפותח גמרא ומתחיל ללמוד, פתאום לא מבין והוא סוגר את הגמרא לעולם לא יצליח. אדם שרוצה להצליח צריך להסתכל מראשית עד האחרית מההתחלה עד הסוף. לא להסתכל על חצי דרך, אם אדם יסתכל על חצי דרך הוא לא יעלה כלום בידו. אם האדם חולה והוא יסתכל רק על מה שכואב לו עכשיו, יהיה לו יאוש מוחלט שלא יוכל לחיות. אם האדם עושה עסק והוא מסתכל באיזה מצב הוא נמצא בעסק עכשיו, לא יהיה לו כוח להמשיך לשום מקום. אם האדם עובד במקום והוא מסתכל על התפקיד שלו רק עכשיו, לא יהיה לו כוח להמשיך. אדם שרוצה להצליח צריך להסתכל על הכל באופן כללי, לא להסתכל על חצי או רבע מהדברים.

וזו מה שמחצית השקל מלמדת אותנו, היסוד של האמונה זה חצי. מה שיש עכשיו זה חצי, אסור לחשוב שחצי זה הכל, אחרי החצי הזה יבוא עוד

חצי. אם החצי הזה היה קשה, החצי הבא יהיה טוב ויש לאדם עוד דרך שלימה ללכת בה.

ועל פי זה אפשר גם להבין שמהכסף של מחצית השקל בנו את האדנים של המשכן, שהיו מחזיקים את המשכן כדי לסמן לנו שמחצית השקל זה אמונה, היסוד של הבניין ושל עם ישראל עומד רק על אמונה. אם יש לאדם אמונה יש לו כוח לשרוד ולעבור, לעמוד ולהתמודד נגד כל דבר קשה ואם אין לאדם אמונה, הוא לא יוכל לעמוד כנגד שום דבר ולא יוכל להשיג שום דבר בידו.



**"זֶה יִתְּנוּ כָּל הָעֵבֶר עַל הַפְּקָדִים מַחְצִית
הַשְּׁקָל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ"**

**צדקה שבאה עם תשובה של האדם
עולה עד כסא הכבוד**

רבותינו אומרים לנו שמשנה רבנו התקשה במחצית השקל ולא ידע איך צריכה להיות מחצית השקל, מובא במדרש (תנחומא, ט) **כְּמִין מְטַבֵּעַ שֶׁל אֵשׁ הוֹצִיָא הַקֹּדֶשׁ בְּרוּף הוּא מִתַּחַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד וְהִרְאָהוּ לְמֹשֶׁה וְאָמַר לוֹ זֶה יִתְּנוּ, כֶּזֶה יִתְּנוּ.** צריך להקשות וכי

הקב"ה מחזיק מתחת כסא הכבוד מחצית השקל, הכסף נמצא בעולם מה הקב"ה צריך להחזיק כסף מתחת כסא הכבוד ולהראות למשה רבנו מה זה מחצית השקל?

אלא האדם צריך לדעת יסוד גדול, יש הרבה אנשים שעושים עבירות ואח"כ נותנים צדקה וחושבים שהצדקה תהיה כפרת עוונות על העבירות שהם עושים. צריך לדעת שצדקה לא מכבה עבירה. אם האדם עשה עבירה, הצדקה שנתן היא לא מים שמכבים את העבירה. אבל אם האדם עשה תשובה ונתן צדקה, גדולה צדקה שמגיעה עד כסא הכבוד. אדם שעושה צדקה יחד עם תשובה, הצדקה הזאת מגיעה עד כסא הכבוד, ושם תחת כסא הכבוד יש כסף של אנשים שנתנו צדקה בזמן שעשו תשובה וזה הגיע עד כסא הכבוד. ומכאן צדקה של אדם שעשה גם תשובה והעלה אותה עד לכסא הכבוד, משם לקח הקב"ה והראה למשה רבנו את מחצית השקל.

לכן צריך להיזהר זהירות גדולה ביותר, כשאדם עושה תשובה ונותן צדקה הוא מעלה את זה עד כסא הכבוד, כשאדם עושה עבירה ונותן צדקה

וחושב שזה יכבה את האש של העבירה זה לא
עולה לכסא הכבוד.

— ● —
"וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהֱרֹן וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוּם
עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים"

אדם חייב להיזהר בכבוד תלמידי חכמים
ושלא יפגעו בסיבתו

אנחנו מוצאים בפרשת השבוע, בני ישראל
עומדים על אהרן הכהן שיעשה להם את העגל
ואהרן עומד ועושה לבני ישראל את העגל. צריך
להקשות קושיה, איך אהרן הסכים לזה, אהרן היה
צריך להתנגד זה המרד הגדול ביותר שבני ישראל
עשו על הקב"ה, אהרן היה צריך לעמוד ולצעוק,
למסור את חייו שלא לעשות את העגל אז איך אהרן
מסכים לזה?

אלא רואים פה יסוד גדול, אהרן ידע שעם ישראל
היו במצב רוחני חמור מאוד ואם הוא לא יעשה
להם את העגל, עם ישראל יכולים לקום ולהרוג
אותו, כמו שהרגו את חור שעמד והתנגד לעגל.
אהרן הסכים לעשות את העגל ואמר מוטב לעשות

את העגל ושלא יפגעו בתלמידי חכמים ויהרגו אותי, כי מתי שפוגעים בתלמידי חכמים אין דבר יותר קשה וחמור מפגיעה בתלמידי חכמים. כמה לימוד צריך ללמוד מזה שאדם צריך להיזהר זהירות גדולה ביותר בכבודם של תלמידי חכמים, מי שפוגע בתלמידי חכמים העונש שלו חמור ביותר.

הגמרא מספרת (עירובין סג.) שבאחד הימים בא רבי אלעזר בן שמעון בר יוחאי לאשתו אמא שלום ואמר לה שהתלמיד שלו שהיה התלמיד הכי טוב ימות השנה. שאלה אותו אמא שלום למה ימות השנה הרי הוא התלמיד הטוב ביותר שלו, ענה לה רבי אלעזר כי הוא הורה הלכה בפניו וכל המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה. אם כך צריך לראות דבר חמור ביותר, רבי אלעזר אומר על התלמיד הטוב ביותר שלו שימות השנה כי הורה הלכה בפניו. כמה אדם צריך להיזהר בכבוד תלמידי חכמים, כמה אדם צריך להיזהר שח"ו לא יפגע בתלמידי חכמים.

אהרן הכהן העדיף לעשות את העגל ושלא יגיעו למצב שיפגעו בו ויהרגו אותו, כי פגיעה בתלמידי חכמים זה הדבר החמור ביותר שאין לשער ואין לתאר את החורבן והנזק של הפגיעה בתלמידי חכמים. לכן צריך להקפיד בכבוד ת"ח ולשמור על כבודם בכל כוח אפשרי.

אבל יש קושיה גדולה, הגמרא אומרת (שבת קמט:)
כל שחבירו נענש על ידו אין מכניסין אותו במחיצתו
של הקב"ה, אם מיישהו נענש בגללו אפילו שהוא
צדיק לא יזכה לשבת במחיצתו של הקב"ה. אז צריך
לשאול איך התיר רבי אלעזר שאותו תלמיד ימות
ואיך מי שפוגע בתלמידי חכמים נענש, הרי אותו
תלמיד חכם יענש בגללו ולא ישב במחיצתו של
הקב"ה?

אלא התשובה היא כך, עם ישראל נמשלו ליונה
ותלמידי החכמים נמשלו לכנפיים, אם פוגעים
בכנפיים של היונה אין ליונה חיות, אין לה איך
לשרוד ואין לה זכות קיום. התלמידי חכמים הם
הכנפיים, אם פוגעים בכנפיים אין קיום לעם ישראל.
לכן מי שפוגע בתלמידי חכמים נענש והתלמיד לא
יענש כי התלמיד חכם הוא הכנפיים ששומר על
עם ישראל וזה הכוח של עם ישראל לשרוד את כל
הגלויות ואת כל הדברים הקשים ביותר. לכן האדם
יקפיד בכל דבר קטן ביותר שלא יהיה ח"ו פגם
בכבוד של תלמידי חכמים.



**"וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהָרֶן וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוּם
עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים"**

הזהירות מחיבור עם אנשים לא טובים

אולי ננסה לבאר ולומר על מה שמובא בפרשה על חטא העגל, אם נתבונן בכל העניין של חטא העגל נראה קושי גדול להבין את עניין חטא העגל. חטא העגל היה דבר חמור ביותר שלא היה כדוגמתו, הקב"ה עשה לעם ישראל את כל הניסים, הוציא אותם ממצרים, קרע להם את הים, נתן להם מן, נתן להם את התורה ואחרי כן בני ישראל עושים את העגל ומצביעים עליו ואומרים "אלה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים".

נשאלת השאלה איך בני ישראל עשו כזה מעשה שהאלוקים שלהם זה הזהב הזה, ועוד יש קושיה קשה מתי שראה אהרן שבני ישראל לוחצים לעשות אלוקים אמר להם להביא אליו את הזהב שיש להם בבתים. הלכו בני ישראל והביאו לאהרן, אהרן זרק את זה באש ונעשה העגל. איך אהרן עשה כזה דבר ולא עצר אותם, איך אהרן נתן להם לעשות כזה דבר שאפילו אדם יכול לחשוב ח"ו שאהרן היה שותף איתם בעגל?

אלא הזוהר הקדוש (כי תשא קצא, ע"ב) אומר יסוד גדול, הערב רב יצאו עם בני ישראל ממצרים, מתי שבני ישראל יצאו ממצרים הקב"ה עשה איתם נס גדול שהיו מוקפים בענני כבוד, ענן היה מיישר את הדרך, ועוד עננים מכל הצדדים. בתוך הענני כבוד היו רק עם ישראל, הערב רב שיצאו עם בני ישראל ממצרים לא היו בתוך העננים, הם היו מחוץ לעננים. וידוע שביציאת מצרים יצאו עם בני ישראל כמות גדולה מהערב רב, "וּחְמָשִׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם" (שמות יג, יח) אחד המדרשים אומר על כל יהודי שיצא ממצרים כנגדו יצאו חמישה אנשים מהערב רב.

אומר הזוהר הקדוש, איך שמשה רבנו עלה לשמיים התחילו בני ישראל לריב ולהתווכח עם אהרן ואמרו לו או שתבטל את ענני הכבוד ונהיה כולנו משפחה אחת או שתעשה לנו אלוקים אחרים. אמר אהרן יותר טוב אלוקים אחרים ולא להיות בקשר ואחדות עם רשעים כמו הערב רב, אהרן העדיף לעשות לבני ישראל את העגל ולא לחבר את בני ישראל עם הערב רב, כי אמר אהרן תהיה בקשר עם אדם רשע תהיה מושחת, תעשה עבירה עוד יבוא יום שתעשה תשובה.

וכך אנחנו רואים שהגמרא אומרת (יבמות עב.) ארבעים שנה שבני ישראל היו במדבר לא עשו ברית מילה, כי אדם שעושה ברית מילה לא יכול להתרפא עד שתעבור עליו רוח צפונית, אם לא עוברת על האדם רוח צפונית הוא לא יכול להתרפא. בתוך הענני כבוד לא הייתה רוח צפונית שיכולה לרפא את הברית מילה, לכן בני ישראל לא עשו ברית מילה במשך ארבעים שנה. שואלים המפרשים למה לא יצאו בני ישראל מחוץ לענני הכבוד במשך כמה רגעים לעשות ברית מילה ולחזור, ועונים שהערב רב היה מחוץ לענני הכבוד ואם היו יוצאים, היו נדבקים מהם ומתקלקלים. לכן הקב"ה העדיף ארבעים שנה לא לעשות ברית מילה ושבני ישראל לא יתקלקלו מהרעות של הערב רב.

חז"ל אומרים על הפס' "הוֹלֵךְ אֶת חֻמְמֵי יַחֲכָם וְרֹעָה כְּסִילִים יְרוּעַ" (משלי יג, כ) אם האדם הולך עם חכמים בסוף הוא יהיה חכם וצדיק, אם האדם הולך עם רשע בסוף הוא יהיה רשע. והגמרא מושלת את זה לאדם שנכנס לחנות של עורות, גם אם הוא לא נגע בעורות, הריח של העורות ידבק בו ובבגדים שלו. אם הוא נכנס לחנות של בשמים בבגדים שלו מתחיל להיות ריח של בושם. אדם שהולך עם צדיק הריח של הצדיק מתבשם בו ויש לו ריח טוב.

לכן אהרן העדיף לעשות את העגל שזה לדראון עולם ו"ביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם" כל בעיה שיש בעולם יש בה חלק מהעונש של העגל, ובלבד שלא יתחברו בני ישראל עם הערב רב. אדם צריך להיזהר בכל כוחו, לבדוק אצל משפחתו ולבדוק אצל עצמו, לבדוק על הילדים שלו ועל בני ביתו שחס ושלום לא מתחברים לרשעים ולאנשים לא טובים. ההתחברות לאנשים לא טובים גורמת נזק וחורבן גדול שאין כדוגמתו.

— ● —

"וַיִּקְרָא אֶהֱרֹן וַיֹּאמֶר חַג לֵה' מִחֶר"

**אדם ששב בתשובה על חטא שעשה
ואפילו החמור ביותר זהו חג לקב"ה**

אולי עוד אפשר לדקדק בפרשה ולומר, אנחנו רואים שבאו עם ישראל לאהרן וביקשו ממנו לעשות להם אלוקים, אמרו בני ישראל "קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו" והגמרא אומרת (שבת פט.) שהלך השטן והראה לבני ישראל את מיטתו של משה רבנו כביכול את ההלוויה של משה רבנו ושקוברים את משה רבנו, אמר השטן

לבני ישראל שמשה רבנו מת. אהרן ראה שהמצב של עם ישראל מתדרדר, אמר להם תביאו לי את כל הנזמים והתכשיטים של הנשים שלכם, חשב אהרן שהנשים לא ירצו לתת את התכשיטים ובני ישראל לא יביאו אותם, השטן ריקד וכל בני ישראל אספו את הזהב והתכשיטים והביאו לאהרן, אהרן זרק את הזהב והתכשיטים לאש וכך נוצר העגל.

אם נסתכל כשעשו את העגל אהרן אומר לבני ישראל "חג לה' מִחֶר" אז חשבנו להקשות קושיה חזקה ביותר, היום הקשה ביותר בעולם שבני ישראל עושים את העבירה הקשה ביותר חטא העגל שהיא במשקל כמו של האכילה מעץ הדעת, עבירה שהקב"ה אומר עליה "וּבַיּוֹם פְּקֹדֵי וּפְקֹדֹתַי עֲלֵיהֶם חֲטָאתָם" בכל צרה ובעיה שיש לאדם בכל דור, חלק מהצרה אדם נענש לכפר על חטא העגל. אדם שכוּאב לו הראש או השיניים, קצת מהכאב ראש או השיניים זה לכפר על חטא העגל. אדם הפסיד כסף הוא בצער, קצת מהצער זה לכפר על חטא העגל. מחטא העגל עד היום כל צער שיש לאדם עד היום קצת מהצער הזה כפרה על חטא העגל. אז עומד אהרן ואומר "חג לה' מִחֶר", יש חורבן קשה בעולם זה יום של אבל, יום של צער וכאב, איך אהרן אומר לבני ישראל שמחר יום של חג?

אלא אפשר לבאר ולומר יסוד גדול, חז"ל אומרים (ע"ז ד:): לא עשו ישראל את העגל אלא ליתן פתחון פה לבעלי תשובה, שאם הרבה אנשים עשו ביחד עבירה, הם יוכלו להגיד השם לא ימחל ויסלח לנו, אז הקב"ה מראה לנו שאפילו בני ישראל שעשו את העבירה הגדולה של חטא העגל, גם על זה הקב"ה סלח. וכמו שחז"ל אומרים (שבת פח:): לנו על חטא העגל עלובה כלה מזנה בתוך חופתה, הקב"ה היה כמו בחתונה עם עם ישראל, ועם ישראל בחטא העגל היה כמו כלה שזינתה תחת החופה.

אם כך אהרן הסתכל ואמר, עם כל הרע שיש בעגל אנחנו לומדים שיש תשובה, בני ישראל עשו את העבירה הקשה ביותר חטא העגל ועם כל זה הקב"ה סולח. אהרן אומר עכשיו זה זמן של שפל, חורבן שאין כדוגמתו, אבל "חג לה' מְּחָר", מחר כשמשה רבנו ירד, יהיה תיקון וישובו בתשובה יהיה יום חג לה'. וכאן גם ילמדו בני ישראל יסוד גדול, שגם אם אדם עשה את העגל ואחר מכן עשה תשובה הקב"ה סולח גם על חטא כמו העגל, לכן זה החג הגדול שמחר אנשים יקומו ויתעוררו בתשובה זה יהיה חג גדול לקב"ה.



**"לָךְ רֵד כִּי שָׁחַת עִמָּךְ אֲשֶׁר הָעֵלִית מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם"**

**העצה שנתן הקב"ה למשה רבנו כדי
שתפילתו תתקבל**

אנחנו מוצאים בפרשה כאשר בני ישראל חטאו בעגל, משה רבנו לאחר מתן תורה עלה לשמיים להוריד את התורה, בסוף הארבעים יום שמשה רבנו היה צריך לרדת לתת לבני ישראל את התורה, בני ישראל טעו בחישוב השעות מתי שמשה רבנו צריך לרדת והלכו ועשו את העגל. משה רבנו בזמן הזה שבני ישראל חטאו היה בשמיים, והקב"ה אומר למשה רבנו "לָךְ רֵד כִּי שָׁחַת עִמָּךְ.. סְרוּ מִהָרַץ מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתֶם" תרד לארץ בני ישראל עשו את העגל, תרד מהשמיים.

חשבנו להקשות קושיה חזקה ביותר, משה רבנו היה כמו בן של הקב"ה, הקב"ה העיד על משה רבנו שהוא נאמן "לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא" (במדבר יב, ז) לא היה אדם שהגיע לגדולה ולמעלה הרוחנית כמו שהגיע משה רבנו, משה רבנו הגיע עד למצב שהוא מבקש מהקב"ה לראות אותו, והקב"ה אומר לו "לא תוכל לראות את פני כי לא יראני האדם

וְחַי"י אי אפשר לראות את הקב"ה ולחיות, תסתכל מאחוריי על הקשר של התפילין וזו תהיה הקירבה והראייה של משה לראות את הקב"ה.

אם כך צריך להקשות, הקב"ה רחום וחנון בעל הרחמים הגדול ביותר, גם מתי שאדם מת זה הרחמים, גם מתי שאדם חולה זה הרחמים, כל צרה וכל בעיה שיש לאדם זה רחמים. אנחנו לא יודעים לראות את הרחמים של הקב"ה, אבל הקב"ה כל מה שעושה זה רחמים, גם כשאדם עצוב ויושב בביתו מדוכדך זה רחמים מהקב"ה, גם אם הוא לא יודע. משה רבנו נמצא בשמיים להוריד את התורה והקב"ה מבשר לו בשורה קשה ורעה ביותר שבני ישראל עשו את העגל דבר חמור ביותר, ואומר לו "לך יָד".

נשאלת השאלה למה הקב"ה לא מתנהג עם משה רבנו קצת ברחמים, שיושיב אותו עוד קצת זמן שירגע ושלא יצטער, הרי גם כשרוצים לבשר לאדם בשורה לא טובה ח"ו לא אומרים לו ברגע אחד נפטר לך מישהו, איבדת את ממונך או קרה לך אסון, אומרים לו לאט לאט שאדם יבין בנפש שלו קצת את הצער ואת הכאב שיש לו, למה הקב"ה לא מנחם ומעודד את משה רבנו אלא שולח אותו ברגע אחד שילך מהשמיים וירד מהר לארץ?

אלא חשבנו לבאר ולומר יסוד גדול, "הַשָּׁמַיִם שְׁמַיִם לַה' וְהָאָרֶץ נָתַן לְבְנֵי אָדָם" (תהלים קטו, ז"ז) את הארץ, הוא נתן אותה לבני אדם. ודאי שמלוא כל הארץ כבודו והקב"ה נמצא בכל מקום, אבל את הארץ הקב"ה נתן לבני אדם. וידוע מה שמובא בגמרא (פסחים פו:): **כל מה שיאמר לך בעל הבית עשה חוץ מצא, מתי שאדם נמצא בבית שהוא אורח שם, כל מה שיאמר לו בעל הבית הוא חייב לעשות, אלא אם כן יאמר לו לצאת שאז הוא לא חייב לצאת.**

השמיים הם הבית של הקב"ה והארץ זה הבית של בני האדם, האדם מקבל את הכוח והבעלות על הארץ מתי שהוא שומר ומקיים את התורה והמצוות. הארץ היא כמו מכונה, אם האדם עובד עם המכונה ע"פ הוראות היצרן אז הוא שולט על המכונה, אבל אם הוא לא עושה את הדברים ע"פ ההוראות שהיצרן אמר לעשות, הוא לא שולט על המכונה. כך גם הארץ, אם אתה מקיים את התורה והמצוות כמו שהיצרן של הארץ הקב"ה ציוה, אז אתה יכול לחיות בעולם ולהיות קיים בו. אבל אם אתה לא עושה מה שהיצרן אמר אתה לא יכול להיות קיים בעולם.

מתי שמשה רבנו היה בשמיים זה לא היה הבית שלו אלא משה רבנו היה בתורת אורח שם, אבל מתי שמשה רבנו יורד לארץ והוא מקיים את התורה כמו שצריך מראשיתה ועד אחריתה, אז משה רבנו הוא בעל הבית של הארץ. בני ישראל חטאו בחטא העגל ועשו עבירה חמורה, מתי שמשה רבנו נמצא בשמיים בתור אורח לבקש סליחה בבית של הקב"ה על שבני ישראל עשו את העגל, זה לא כ"כ נוח ומתאים והקב"ה לא ישמע לו.

לכן הקב"ה שהוא רחום וחנון נותן עצה למשה רבנו ואומר לו שירד לארץ כי מה שהוא יבקש בשמיים, הקב"ה לא יוכל לענות לו כי בני ישראל עשו דבר חמור ביותר. אבל מתי שמשה רבנו יהיה בארץ שבה הוא בעל הבית "וְהָאָרֶץ נָתַן לְבְנֵי אָדָם" ומשם יבקש מהקב"ה למחול ולסלוח לבני ישראל כי כל מה שיאמר לך בעל הבית עשה, שם הקב"ה יקבל את הסליחה והכפרה שמבקש משה רבנו על עם ישראל.

אם כך זה שהקב"ה אמר למשה רבנו "לָךְ רֵד פִּי שְׁחַת עֵמֶךְ.. סְרוּ מֵהָר מִן הַדֶּרֶךְ" היה לטובת עם ישראל, כי משה רבנו בארץ הוא בעל הבית והקב"ה הוא אורח בארץ וכמו שמובא במדרש (שמות רבה ל, א) מתי שהקב"ה נתן את התורה לעם ישראל משל

הדבר למֶלֶךְ שֶׁהִיא לוֹ בַּת יְחִידָה, בָּא אֶחָד מִן הַמַּלְכִים וּנְטָלָהּ. בִּקֵּשׁ לִילָךְ לוֹ לְאַרְצוֹ וְלִטַּל לְאַשְׁתּוֹ, אָמַר לוֹ בְּתִי שְׁנַתִּי לָךְ יְחִידָתִי הִיא לְפָרֵשׁ מִמֶּנָּה אֵינִי יוֹכֵל, לוֹמַר לָךְ אֵל תִּטְלֶה אֵינִי יוֹכֵל לְפִי שֶׁהִיא אֲשֶׁתְּךָ, אֲלָא זֶה טוֹבָה עֲשֵׂה לִי, שְׂכַל מְקוֹם שְׂאֵתָה הוֹלֵךְ קִיטוֹן אֶחָד עֲשֵׂה לִי, שְׂאֵדוֹר אֶצְלָכֶם שְׂאֵינִי יוֹכֵל לְהִנִּיחַ אֶת בְּתִי.

אותו דבר התורה הקדושה, לקב"ה היה את התורה הקדושה תתקע"ד דורות בבית גנזיו לפני שנברא העולם, אחרי שהקב"ה נתן אותה לעם ישראל, הוא ביקש "וְעֲשׂוּ לִי מְקָדֵשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכֶם" (שמות כה, ח) הקב"ה נמצא בכל מקום כי הוא אוהב את התורה. לכן מתי שאדם שומר את התורה והמצוות ומקיים אותם כמו שצריך, הקב"ה נמצא שם, אבל בגדר של אורח, ואם הקב"ה אורח, והאדם שומר ומקיים את המצוות כל מה שצריך, כל מה שיבקש מהקב"ה יתן לו בסוף.

ופה נלמד יסוד גדול לק"ק "שובה ישראל", בכל בית בן אדם צריך להקדיש מקום שיהיה מקום של הקב"ה, ודאי שכל הבית הוא של הקב"ה אבל בכל בית אדם ישים פינה קטנה בבית ששם הוא מתפלל מתי שהוא צריך להתפלל, שם הוא יקרא תהלים, שם הוא עובד את ה' לקדש את המקום הזה, וזו הפינה המיוחדת שאותו מלך ביקש מהחתן שלו

שיעשה לו חדר קטן שהוא יוכל לבוא לחדר הזה, ופינה זו היא מקום של תורה מצוות ומעשים טובים.

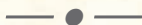
מתני שהאדם הוא בעל הבית של הפינה הזו שהוא עובד את הקב"ה שם כמו שצריך, מתני שיש לו צרה או בעיה והוא עומד שם ומבקש מהקב"ה שירחם ויושיע ויעזור לו בעניין זה או אחר, שם הוא בעל הבית וכל מה שיאמר לך בעל הבית עשה, גם כשהקב"ה נמצא בפנים בתוך כל הבית כי מלאה כל הארץ כבודו, הוא צריך לשמוע ולתת לאדם את מה שביקש ממנו במקום הזה.

אם כך הקב"ה אמר למשה רבנו **"לך רד פי שחת עמך"**, תלך ותרד לארץ שאתה בעל הבית שם, ואז אני אהיה חייב לשמוע מה שאתה מבקש כי כל שיאמר לך בעל הבית עשה ואני אהיה חייב לשמוע לך ולסלוח לעם ישראל על מה שחטאו בעגל.

וכך גם אדם שהולך לבית הכנסת ולבית מדרש ודואג לכל הצרכים שלהם, מנקה אותם ומשלם על החשמל ודואג לכל הדברים, אז הבית מדרש נהיה הבית שלו והוא נהיה הבעל הבית של הבית מדרש או הבית כנסת, ואז כל מה שיאמר לך בעל הבית יש לו כוח בבית כנסת שכל מה שמבקש מהקב"ה, עשה הקב"ה נותן לו כי הוא בעל הבית והקב"ה

נמצא בבית הכנסת. ואם האדם נהיה הבעל הבית של הבית הכנסת או של הבית מדרש שמחזיק אותו ומדליק את האור, שמנקה אותו או משלם את הדברים, יש לו כוח בבית הכנסת או בבית מדרש שכל התפילות והבקשות שלו מהקב"ה יענו מן השמיים.

לכן אדם ישתדל בכל כוחו לחזק ולהשתדל בשביל בתי מדרש לטפח אותם, לשלם מה שצריך כי הוא נהיה בעל הבית של הבית מדרש, ואז הקב"ה ששוכן בתוך הבית מדרש הוא נהיה כמין אורח שם ואז מה שאתה מבקש ממנו, חזקה שהקב"ה יתן לך.



"סרו מהר מן הדרך אשר צויתם"

**דבר לא טוב או קלקול שיש באדם
לא מתחיל ברגע אלא זה התחיל כבר
בקטנות**

אנחנו מוצאים כאשר בני ישראל חטאו בחטא העגל, הקב"ה אומר למשה רבנו "לך רד פי שחת עמך אשר העלית מארץ מצרים.. סרו מהר מן הדרך אשר צויתם" צריך להקשות מה הפירוש סרו מהר מן הדרך הרי אין מילים שכתובות סתם בתורה וכל

מילה שכתובה יש לה משמעות גדולה ביותר, אם כן מה הפירוש של הדברים?

אלא אפשר לבאר ולומר על פי מה שאומרים לנו רבותינו הקדושים, התורה הקדושה אומרת לנו "ובת איש פהן פי תחל לזנות את אביה היא מחללת באש תשרף" (ויקרא כא, ט) בת כהן אם היא מתחילה לזנות חייבת מיתה, כי את אביה היא מחללת. צריך לשאול מה פירוש הלשון "פי תחל לזנות את אביה היא מחללת", היא כבר מבוגרת וגדולה אז מה אבא שלה קשור לזה?

וכך אפשר לבאר ולומר יסוד גדול, מתי שרואים בן אדם שפתאום מתחיל לעשות דברים רעים צריך לדעת שהוא לא התחיל עכשיו לעשות רע, אלא כבר הרבה זמן לפני הוא התחיל לעשות רע, רק שלא ראו את זה ולא היה לו את האומץ לעשות את זה כלפי חוץ. מתי שרואים ילד שביום אחד מתחיל לגנוב ולשקר או לעשות מעשים לא טובים, זה לא התחיל היום אלא זה התחיל לפני הרבה זמן והוא רק הסתיר את זה.

אם רואים בת כהן שרק עכשיו התחילה לזנות, זה לא התחיל עכשיו אלא "את אביה היא מחללת" זה התחיל כבר בבית אביה כשהיא הייתה ילדה

קטנה, שם התחיל הקלקול שלה, זה רק היה נסתר ולא ראו את זה.

אותו דבר בחטא העגל, אומר הקב"ה למשה רבנו "סרו מֵהַר מִן הַדֶּרֶךְ" החטא לא התחיל עכשיו, כי אם ברגע אחד סרו מן הדרך, זה סימן שהיו כבר מקולקלים לפני כן. אין מציאות שמהר זזים וממהר מתקלקלים ומאבדים את הכל, אלא את אביה היא מחללת זה מתחיל בצעירות ובקטנות, הקלקול מוסתר ומוחבא ופתאום הוא מתפרץ. הקלקול של בני ישראל זה רק נראה מהר, אבל הרבה זמן לפני כן היה קלקול בתוך בני ישראל.

לכן בן אדם צריך להיות ערני, כשמתחיל אצלו שורש פורה ראש ולענה, עוד כשהעבירה קטנה להמית את זה שלא יגדל. מתי שאדם רואה מידה רעה בתוכו, מהר ילחם בה ויעצור אותה כי זה יגיע לדברים הקשים ביותר.

וגם אצל ילדים, מתי שרואים שהילד מתחיל משהו קטן מיד לעצור את זה, כי מזה הוא ידרדר לדברים חמורים ביותר. מתי שכבר התחילה הבעיה הגדולה, היא התחילה עוד כשהיא הייתה קטנה וזה

הזמן שבו צריך לעצור ולהילחם, למנוע מהאדם להתדרדר לדברים הלא טובים.



"וַיִּכַּן וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן הָהָר וּשְׁנֵי לַחַת הָעֵדֻת בְּיָדוֹ"

טוב יותר להתמודד ולסיים בעיה גדולה מאשר להשאיר בעיה קטנה מתמשכת

אנחנו מוצאים כשעשו בני ישראל את העגל, הקב"ה אמר למשה "לֶךְ רֵד כִּי שַׁחַת עַמְּךָ.. סָרוּ מֵהָר מִן הַדֶּרֶךְ" תרד מהר מהשמייים כי בני ישראל עשו עבירה ודבר לא טוב, לוקח משה רבנו את הלוחות ויורד איתם. נשאלת השאלה בני ישראל חטאו בעגל, בשביל מה להוריד את הלוחות ולשבור אותם, שמשה רבנו היה משאיר אותם בשמייים והיה יורד, מדוע משה רבנו היה צריך לרדת ולקחת את לוחות הברית איתו לארץ, למה לא השאיר את לוחות הברית בשמייים וירד?

אלא חשבנו לבאר ולומר יסוד גדול, ידוע שהלוחות היו בדרגה גבוהה ביותר. היה את הלוח האבן ועל זה היה את הכתב, לוחות הברית היו כמו

גוף והכתב היה נשמה. בני ישראל בזמן שקידשו את עצמם לפני מתן תורה, הביאו את המעלה של לוחות האבן למעלה גדולה ביותר, כמו נשמה. הכתב היה נשמה, וגם האבן שהייתה כמו גוף התקדשה ונטהרה ונהייתה כמו נשמה.

אחרי שחטאו בחטא העגל, הורידו בני ישראל את המעלה והדרגה של לוחות האבן מנשמה לגוף והאותיות נשארו נשמה. משה רבנו פחד פחד גדול שאם הוא ירד בלי לוחות הברית והם ישארו שם לנצח, כל עוד שהם ישארו בשמיים הם יהיו קטרוג על עם ישראל, שהנה לוחות הברית שהגיעו לדרגות גבוהות ביותר והקב"ה רצה לתת לעם ישראל את התורה ובני ישראל חטאו ופשעו ועשו את העגל ולא קיבלו את התורה, והלוחות היו נשארות כך בשמיים בתור קטרוג יומיומי.

לכן כדי שלא ישאר קטרוג בשמיים על עם ישראל, הוריד משה רבנו איתו את הלוחות ושבר אותם, עשה כל מה שאפשר שישארו למטה ורק לא לתת כוח למלאכי השרת שלא אוהבים את עם ישראל ויהיה להם קטרוג יומיומי על עם ישראל שלא קיבלו את הלוחות בגלל מעשה העגל. משה רבנו שבר את הלוחות וגרם כביכול רע, העיקר שלא יהיה רע תמידי למעלה על עם ישראל.

הרבה פעמים יותר טוב לקחת דבר ושתהיה בעיה אחת ולסיים, מאשר להשאיר בעיה שתישאיר קטנה אבל מתמשכת לכל החיים. משה הוריד את הלוחות ושבר אותם וכך גמר את הבעיה. אם היה משאיר אותם למעלה ולא היה שובר, לא היה קורה כל מה שקרה עם הלוחות אבל היה קטרוג תמידי ומתמשך על עם ישראל. לכן משה רבנו עבד נאמן של הקב"ה ושליח נאמן של עם ישראל לקח את הלוחות ושבר אותם ובכך הציל את עם ישראל שלא יהיה קטרוג יומיומי על עם ישראל.



"וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה אֶל ה' וַיֹּאמֶר אֲנִי חָטָא הָעָם הַזֶּה חָטָא גְדֹלָה"

**ההסכם של הקב"ה ומשה רבנו שאחד
ירצה את השני**

אנחנו רואים מתי שמשה רבנו התחיל לבקש סליחה על עם ישראל, עומד משה רבנו ואומר "אֲנִי חָטָא הָעָם הַזֶּה חָטָא גְדֹלָה" משה רבנו אומר לקב"ה בני ישראל חטאו חטא גדול מאוד. צריך להקשות קושיה, אדם שרוצה לבקש רחמים על חבירו, יאמר שחבירו עשה רע? הוא יאמר חברי לא ידע תסלחו

לו. להבדיל אדם שיש לו משפט, הוא לוקח את הסנגור שיטיב עם האדם, שימתק עליו את הדין וידבר עליו טוב. אם האדם לוקח סנגור שידבר עליו לא טוב במשפט לפני השופט, הוא יפטר אותו הוא לא מועיל לו, הוא מזיק לו. ופה אנחנו רואים משה רבנו הסנגור של עם ישראל אומר לקב"ה "אָנָּא חֲטָא הָעָם הַזֶּה חֲטָאָה גְּדֹלָה" למה משה רבנו מוסיף לקב"ה עוד צער וקטרוג על עם ישראל?

אלא חז"ל אומרים לנו שהיה הסכם בין הקב"ה לבין משה רבנו, אם הקב"ה כועס משה רבנו ירצה אותו. אם משה רבנו כועס הקב"ה ירצה אותו, מי שכועס השני מרצה אותו. משה רבנו ראה שיש קטרוג גדול על עם ישראל, הוא ראה שהקב"ה כועס כעס עצום וגדול ביותר. מה עשה משה רבנו, להתחיל לעמוד ולבקש רחמים הוא רואה שזה יהיה קשה ביותר, עומד משה רבנו ואומר לקב"ה אני כועס כעס גדול ביותר "אָנָּא חֲטָא הָעָם הַזֶּה חֲטָאָה גְּדֹלָה", כיבכול שמשה כועס יותר מהקב"ה ואז הקב"ה צריך לעמוד בהסכם עם משה ולרצות את משה, ואז הקב"ה עומד ומוחל לעם ישראל על חטא העגל.

וכך גם מסופר על ה"דברי חיים" מצאנז שהיה אחד מהצדיקים הגדולים שהיו לעם ישראל.

מסופר עליו מתי שאדם היה נכנס אליו, אם הדברי חיים היה מתנהג איתו קשה סימן שיש עליו רחמים מהשמיים. מי שהדברי חיים היה מדבר איתו בעדינות וברכות מקרב אותו, סימן שיש עליו דין בשמיים. וכך היה כלל אם היה לאדם משפט או בעיה והיה נכנס לדברי חיים, הגבאים היו מסתכלים אם הדברי חיים היה רך איתו סימן שהמשפט ייכשל, אם הדברי חיים היה קשה איתו, סימן שהוא יצא לאור.

— ● —
"וְרֵאִיתָ אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרְאוּ"

המטרה לא מקדשת את האמצעים

אפשר לדקדק ממה שאומר החשב סופר שהיה נכדו של החתם סופר בפרשת השבוע, מסופר שבתו של החתם סופר הייתה יפת תואר וצדיקה מאוד, הייתה נזהרת והולכת בזהירות בעיר שאף אחד לא יחטא לטמא את העינים שלו בה. יום אחד חזר החתם סופר לביתו וראה את בתו שמחזיקה את התהלים שלו ובוכה בכי גדול, קרא לה החתם סופר ושאל אותה למה היא בוכה, ענתה לו שאדם פלוני חטא בעיניו והסתכל עליה. שאל אותה החתם

סופר למה היא בוכה ומה היא עושה, אמרה לו שהיא בוכה לקב"ה ומתפללת שהקב"ה יקח את היופי שנתן לה וביקשה מהחתם סופר שיתפלל גם הוא בשבילה על זה. החתם סופר התפלל עליה ואחרי זמן חלתה במחלה שעיוותה את כל גופה, ואז החתם סופר הבטיח לה שיוולד לה בן קודש קודשים צדיק גדול, וזה החשב סופר.

מביא החשב סופר בפרשת השבוע דבר גדול, מתי שמשה רבנו אמר לקב"ה שהוא רוצה לראות את הקב"ה, הקב"ה אמר לו "וְרָאִיתָ אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ" ורש"י אומר במקום הראהו קשר של תפילין. משה רבנו ראה את הקשר האחורי של התפילין של הקב"ה. שואל החשב סופר מה הפירוש של הדברים שהראה לו את הקשר האחורי של התפילין?

אומר החשב סופר, הרבה פעמים יש לאדם מטרה וכדי להגיע למטרה כל האמצעים כשרים, המטרה מקדשת את האמצעים, כך חושב האדם. הוא רוצה להגיע למשהו, הוא יפגע באנשים, ישקר, יגזול, יעשה כל מה שאפשר להגיע למטרה, כי הוא חושב שאם המטרה טובה לא משנה הדרך. יכול להיות שהמטרה היא לבנות ישיבה, הוא אומר אני אגנוב ואני אגזול העיקר לבנות את הישיבה. יכול להיות שהמטרה היא להחזיק תורה, הוא אומר

אני אשקר ואני אעשה הכל העיקר להחזיק את הישיבה, אבל אסורה כזו דרך.

"וְרֵאִיתָ אֶת אָחִי" הקשר של תפילין "וּפְנֵי" התפילין שלי לא תראה, אדם אומר העיקר בתפילין זה הפרשיות, והרצועות האדם יכול לחשוב זו המטרה בשביל הקשר של התפילין שהוא עיקר הבתים של התפילין. אבל לא, אם הקשר של התפילין מאחור לא מונח טוב או לא קשור טוב, גם התפילין למעלה איפה שנמצאים זה פסול. כך גם במטרה, אין כזה דבר העיקר שהמטרה טובה ולא משנה האמצעים, גם האמצעי של הקשר של התפילין והרצועות של התפילין גם זה צריך להיות כשר וטוב.

וזו מה שהקב"ה אומר למשה **"וְרֵאִיתָ אֶת אָחִי וּפְנֵי לֹא יֵרְאוּ"** שהאדם צריך לסדר את המידות שלו, ולא רק לומר שהמטרה טובה אלא גם שהדרך צריכה להיות כשרה ודרך טובה.

